

Balaton-felvidéki Borvidék Rendtartása

I.

A Rendtartás célja, hatálya:

I/1. A Rendtartás célja:

A Balaton közelsége, a borvidék természet-, és tájvédelmi területei különösen fontos feladattá teszik a külterületi szőlőterületek és környezetük tisztaságát, a táj szépségéhez illő rend fenntartását, műemlékek és kegyhelyek védelmét, a saját jó közérzetünk biztosításán túl a turizmus miatt is.

A hegyközségek tagjainak a tagsági viszonyból fakadó alapvető kötelessége, hogy a szőlő-, és bortermeléssel valamint borforgalmazással kapcsolatos tevékenységet a hegyközségi rendtartás szerint végezzék.

- az Alapszabály, a Termékleírások és a hatályos jogszabályok rendelkezéseinek Hegyközségi szintű érvényesítése a szőlőtermesztés és a borgazdálkodás színvonalának növelése érdekében, abból a célból, hogy a Hegyközség tagjainak közös érdekei hosszú távon is megvalósulhassanak.

I/2. A Rendtartás területi hatálya:

- a Hegyközség területét jelenti a Balaton-felvidéki Borvidék teljes közigazgatási területe, mely nevezetesen: Veszprém megye: Balatonederics, Lesencefalu, Lesenceistvánd, Lesencetomaj, Nemesvita, Sáska, Uzsa, Zalahaláp, Csabrendek, Sümeg, Sümegprága, Balatonhenye, Hegyesd, Köveskál, Mindszentkál, Monostorapáti, Szentbékkál, valamint Zala megye: Balatongyörök, Cserszegtomaj, Gyenesdiás, Hévíz-Egregy, Rezi, Várvolgy, Vonyarcvashegy, településeinek a szőlő termőhelyi kataszter szerint I. és II. osztályú határrészeibe tartozó határrészei.

I/3. A Rendtartás személyi hatálya:

- kiterjed azokra a természetes személyekre, társas vállalkozásokra és szervezetekre, melyek a területi hatály alá tartozó területeken tevékenykednek, ill. Hegyközségi tagsággal rendelkeznek.

I/4. A Rendtartás tárgya:

- a borvidék területén a hegyrendészet és gazdálkodás szabályozása.
- az eredet és minőségvédelem betartásának ellenőrzése érdekében, bejelentési és nyilvántartási kötelezettségek meghatározása.
- eljárási rend meghatározása.
- a rendtartásban meghatározott szabályok büntető rendelkezései és az azokkal kapcsolatos eljárási rendszabályozása.

II.

A hegyrendészet és a gazdálkodás szabályai

II/1.Szőlőművelés szabályai:

- Általános művelési szabályokat a hatályos jogszabályok, a Borvidékre érvényes termék-leírások és a Borvidéki szerkezetátalakítási és –átállítási terv tartalmazza.

II/1./1 / A hegyközségek területéhez tartozó utak, árkok, mezsgyék karbantartásának szabályozása, talajvédelem:

a./ Minden szőlőt használó köteles a saját területéhez tartozó út, árok, vízelvezető műtárgyak, kőgátak, átereszek karbantartását, tisztítását, állagmegóvását elvégezni, vagy elvégeztetni az év folyamán szükség szerint, de különös tekintettel tavasszal, és ősszel a szüret előtti időszakban.

b./ A szőlő használója köteles a területéről elfolyó csapadékvíz elvezetéséről olyan módon gondoskodni, hogy azzal másoknak kárt ne okozzon.

A szőlőtelepítés módjának megválasztásával, sorirány meghatározásával kell védekezni lejtős területeken az erózió ellen (sorirány megválasztása, gyepesítés, stb.). Az eróziós károk megakadályozására megfelelő talajművelő eszközök és módszerek alkalmazása szükséges (pl. őszi mélyművelés, mulcsozás, talajtakarás)

c./ Az utakra kirakott venyigét, munkagép által kihordott hordalékot eltakarítani, a gépi kaszálást akadályozó köveket, tárgyakat összeszedni és elszállítani, a cserjéket kiirtani.

d./ Minden szőlőt használó köteles az időjárási körülményeknek megfelelő szakszerű növényvédelemről és gyomtalanításról gondoskodni úgy, hogy a szomszédos területben kárt ne okozzon.

II/1./2./ A szőlőtelepítés és kivágás szabályozása:

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII.törvény értelmében a hegybíró által kiadott engedély alapján végezhető a szőlőtelepítés, pótlás, fajtaváltás és kivágás.

- sortávolság 1-3 méterig, a tőtávolság 0,6 - 1,2 m-ig változhat,
- a telepítésre kizárólag államilag ellenőrzött és a borvidéken telepítésre engedélyezett szaporítóanyag /gyökeres oltvány / használható fel
- a telepítés előtt- 1.000 m² feletti telepítésnél-be kell szerezni a telepítendő területre vonatkozóan a talajvizsgálati és talaj alkalmassági szakvéleményt, amelynek tartalmaznia kell a tápanyag feltöltési javaslatot,

- A szőlőtelepítés során a terület határvonalától számítva minimum a telepítési sortáv felének megfelelő távolságot szabadon kell hagyni.

- A szőlő termőhelyi I. kataszterébe felvett területeken:
- gyümölcsöst telepíteni, állattartó telepet létesíteni csak a hegyközség előzetes hozzájárulásával lehet.
- erdőt telepíteni, nem lehet.

II/1/3./ A szőlőtermesztés szabályozása

a)Művelésmód:

Alkalmazható tőkeművelés módok:

- bakművelés,
- fejművelés,
- alacsony kordon, (törzsmagasság 60 cm alatt)
- közép magas kordon, (törzsmagasság 60 - 120 cm-ig)
- Moser kordon (törzsmagasság 120 - 140 cm-ig)
- Sylvóz, (törzsmagasság 130-150 cm-ig)
- ernyőművelés,
- guyot művelés,
- egyesfüggöny művelés.

b)Szőlőfajta választás

A borvidéken termesztendő és telepíthető szőlőfajták

Fehérszőlő fajták:

Chardonnay, Királyleányka, Olasz rizling, Ottonel Muskotály, Rajnai rizling, Müller Thurgau, Sárga muskotály, Sauvignon blanc, Szürkebarát, Tramini, Zenit, Cserszegi fűszeres, Pinot blanc, Zöld veltelini, Irsai Olivér, Furmint, Hárslevelű, Kéknyelű, Pátia, Rozália, Rózska,(Pelso) Nektár, Budai, Ezerjő, Juhfak, Korona, Kövérszőlő, Zefír, Zengő, Zeus, Chenin blanc, Corvinus, Carolus, Viognier, Csabagyöngye, Zenit, Chasselas, Cirfandli, Kövidinka, Trilla, Semilon, Vulcanus, Göcseji zamatos, Bakator, Csillám, Kövérszőlő, Genaroza, Zalagyöngye, Zéta, Bouvier, Pintes, Bacchus,

Vörösszőlő-fajták:

Cabernet franc, Cabernet sauvignon, Kékfrankos, Portugieser, Merlot, Pinot noir, Zweigelt, Syrah, Kadarka, Blauburger, Nero, Turán, , Dolcetto, Barbera, Messiás, Báborkadarka, Kék bakator,

c)A terhelés szabályozása:

A hektáronkénti terméshozam, a minőségi szőlő termesztés követelményeinek, valamint a törvényben előírtaknak megfelelően :

Balaton-felvidéki OEM minőség esetén 100 hl/ha,

KÁLI BOR

- 1.Fehér 12,2 t/ha szőlő vagy 85 hl/ha seprős újbor
- 2.Rozé 2,2 t/ha szőlő vagy 85 hl/ha seprős újbor
- 3.Vörös 10 t/ha szőlő vagy 70 hl/ha seprős újbor,

KÁLI KIRÁLYI BOR

- 1.Fehér 8 t/ha szőlő vagy 55 hl/ha seprős újbor
- 2.Rozé 8 t/ha szőlő vagy 55 hl/ha seprős újbor
- 3.Vörös 7,2 t/ha szőlő vagy 50 hl/ha seprős újbor

KÁLI KIRÁLYI FŐBOR

- 1.Káli Királyi Főbor 5 t/ha szőlő vagy 35 hl/ha seprős újbor

OFJ minőség esetén 120 hl/ha.

A tőkénkénti rügyterhelést ennek megfelelően kell megválasztani.

d)A növényvédelmi kötelezettség előírása:

A szőlőültetvényt a termelő köteles a művelési kötelezettségének megfelelően művelni. Amennyiben a termelő a hegyközség megfelelő határidőt biztosító felszólítása ellenére sem tesz eleget a kórokozók és károsítók tömeges elszaporodásának veszélye esetén az általános védekezési kötelezettségének, a hegyközség államigazgatási eljárást kezdeményezhet, melynek keretében a növényvédelmi hatóság közérdekű védekezésként a növényvédelmi munkát elvégezteti a termelő költségére. Ha az ültetvény tulajdonosa nem lelhető fel, vagy 2 éven keresztül nem gondoskodik a szőlőműveléséről, a hegyközség tájékoztatja az illetékes földhivatalt. A növényvédelmi védekezések során kizárólag hatóságilag engedélyezett, gyárilag zárt egységcsomagolású, érvényes felhasználási-időtartammal rendelkező növényvédőszerrel használhatók fel a használati utasítás szerint.

e)A tag köteles a növényvédelmi munkákról és a felhasznált növényvédőszerekről minden esetben pontos feljegyzést vezetni a permetezési naplóban, amelyet a hegyközség és más ellenőrzésre jogosult hatóságnak szükség szerint köteles bemutatni.

f)A szőlőültetvényben a szőlő fás részeinek betegségét, vagy veszélyes kártevők és kórokozók megjelenését a tag köteles haladéktalanul bejelenteni a hegyközségnek, A fertőzés továbbterjedésének megakadályozása érdekében a hegyközségek a megyei növény-egészségügyi és talajvédelmi állomással közösen közérdekű védekezést rendelhetnek el.

g)A gyomirtást a szőlőültetvényekben a gyomnövények maghozó állapota előtt kell végezni, hogy a gyomfertőzés ne terjedjen, különös tekintettel az allergiát okozó gyomnövények irtására, (parlagfű stb.) továbbá, hogy a gyomnövények a tápanyagot és a vizet ne szívják el a szőlő elől.

h)A szőlő fenntartó tápanyag ellátását - levélanalízis alapján végzet laboratóriumi szakvélemény szerint - évente ajánlott végezni.

i)A tőkehiányok pótlását évről-évre folyamatosan kell végezni az engedélyezett szőlőfajták szaporító anyagainak felhasználásával az ültetvény fajtaazonosságának megtartásával.

j)A szüreti időpont meghatározása:

A szüret időpontját a fajta érettségének, a szőlő egészségi állapotának megfelelően kell meghatározni. Mintavétel, próbaszüret sav-cukor meghatározás. Hegyközségi szinten a szüreti időpontokat a helyileg szokásos módon kell a termelőkkel közölni.

k)Termésbecslést az alábbi szempontok szerint kell végezni:

- a ténylegesen termőtőkék számának megállapítása,
- a terület nagyságától függően az átlagot reprezentáló minta-tőkék átlagos fűrtszámának megállapítása,
- a fajtára jellemző átlagos fűrtsúly meghatározása,
- a termés mennyiségének megállapítása és kifejezése t/ha-ban. A termésbecslés időpontja: július 10-20-ig. A termésbecslés adatait 08. 15-ig kell a HNT-nek továbbítani. A termésbecslők munkáját a tagok segíteni kötelesek.

l)A szőlő őrzésének szabályozása:

Elsődlegesen az ültetvény őrzésére terjed ki szükség szerint a település önkormányzattal együttműködve. A madárkártétel elleni hatékony védekezést az utóbbi időben súlypontosan kell kezelni, ezt egyes helyeken a szőlő őrzéssel összekapcsolva, esetenként a termelők aktív részvételével szervezik meg.

m) A szőlőterület értékesítési szándékáról a tulajdonos köteles elővásárlási hirdetményt kifüggeszteni az ingatlan fekvése szerinti Önkormányzatnál.

II/1/4./ Szőlőkataszter módosítás eljárási szabályai:

-A Szőlőtermesztésről és Borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. tv. 3. §. /2/ pontja valamint a 95/2004. (VI. 3.) FVM rendelet szabályozza.

II/1/5./ A szaporítóanyag előállításra vonatkozó előírások:

-Szaporítóanyag előállítás csak a NÉBIH engedélyével végezhető a Szőlőtermesztésről és a Borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. törvény hatályos rendelkezései alapján.

II/1/6./Egyéb szőlő termesztésével összefüggő szabályozás

a./ A Balaton-felvidéki OEM, a Káli OEM, a Balaton OFJ, Dunántúli OFJ borok előállítására felhasznált szőlő termelése során kötelező betartani az UNIÓ és Magyarország hatályos jogszabályait, valamint a termékleírás szabályait.

b./ Földrajzi Jelzés nélküli borok előállítására felhasznált szőlő termelése során az UNIÓ és Magyarország hatályos jogszabályait kell alkalmazni.

c./ Egyéb – a és b pontban nem szereplő – borkategóriában a Borvidéken bort előállítani tilos.

d./ A Borvidéken a szerkezet átalakítását és fajtaváltását a hatályos borvidéki terv szerint végezhető

II/2./ A borgazdálkodással összefüggő feladatok szabályozása:

A törvény értelmében szőlőmustot és szőlőbort csak szőlőből szabad előállítani.

- a) A must és bor előállítása és kezelése során csak meghatározott anyagokat, megengedett arányban lehet felhasználni, és csak meghatározott eljárásokat szabad alkalmazni a szőlő termesztéséről és borgazdálkodásról szóló 2004. évi XVIII. sz. törvény és ennek végrehajtásáról szóló 99/2004. (VI.3.) FVM rendelet előírásainak megfelelően. Az ettől eltérően készített és kezelt bort hamisítottnak kell tekinteni.
- b) Forgalomba hozatalra szánt termékek készítése során úgy kell alkalmazni a megengedett anyagokat és eljárásokat, hogy a végtermék megfeleljen a termékszabványokban, vagy más módon előírt minőségi követelményeknek.
- c) A bor megnevezésében, jelölésében a termőhelyre, szőlőfajtára, minőségére, évjáratra, termelőre, pincére utaló kifejezés csak akkor alkalmazható, ha ezek a jelölések a valóságnak megfelelnek.
- f) A borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjét (borforgalmazás, nyilvántartás, pincekönyv, stb.) a 27/2011.(IV.12.) VM rendelet írja elő.

A borvidék borászati tevékenységét a borvidékünkre vonatkozó termék-leírások szabályozzák. Ezért ezzel a rendtartás részletesen nem foglalkozik. A Balaton-felvidéki Borvidéket a következő termék-leírások érintik:

Balaton-felvidéki OEM termék-leírás,
Káli OEM termék-leírás
Balaton OFJ termék-leírás,
Balatonmelléki OFJ termék-leírás és
Dunántúli OFJ termék-leírás.

II/2/1. Termék-leírások módosítása

1. A termék-leírás módosítását a Balaton-felvidéki Borvidék Hegyközségének választmánya/ közgyűlése saját előterjesztésre, illetve termelői indítványra kezdeményezi. A termék-leírás módosítását előterjesztőnek illetve indítványozónak be kell mutatnia a 78/2009 Korm. rendelet 14. §-ban meghatározott módosítási kérelmet és azok mellékletét.
2. A módosító indítványt a hegyközség választmánya véleményezi, jóváhagyásáról a közgyűlés dönt.
3. Amennyiben a közgyűlés a módosítási javaslatot elfogadja, úgy a módosítási kérelmet az elnök a 178/2009 Korm. rendeletben meghatározott módon továbbítja a vidékfejlesztési miniszter részére.

II/2/2 A Balatoni Borrégió Bíráló Bizottsága

A bizottság feladata annak meghatározása, hogy érzékszervi jellemzők alapján a Balaton-felvidéki OEM, a Káli OEM és a Balatoni OFJ, termék-leírások szabályzata alapján, a forgalmazni kívánt bor rendelkezik-e a termék-leírásban leírt jellegzetességeivel, méltó-e a megkülönböztető név használatára

III.

Büntető rendelkezések

1./ Általános szabályok:

A Balaton-felvidéki bor hírnevének és a táj turisztikai vonzerejének megőrzése érdekében a hegyközség tagjainak elemi érdeke és kötelessége a hegyközségi rendtartás betartása.

a) A tagok termelő tevékenységük során gondatlanul vagy szándékosan a rendtartás előírásait megsérthetik. A szabályszegés ténye az illetékes hegyközség tudomására juthat bejelentés, határidő elmulasztás vagy ellenőrzés során.

b) A szabályszegés kitudódásakor tisztázni kell a felelős személyét. Csak vétkes /szándékos vagy gondatlan / magatartás miatt lehet felelősségre vonást alkalmazni. A tag felelősségét kizáró okok: elmebetegség, gyengeelméjűség, tudatzavar, vagy fenyegetés hatása alatti cselekvés, jogos védelem, végszükséglet esete.

c) A borvidéki rendtartásban megfogalmazott szabályokat megsértőkkel szemben a cselekmény, illetve a magatartás súlyosságától függően az alábbi szankciókat kell alkalmazni:

- 1./ figyelmeztetés - akkor alkalmazható, ha az elkövetett cselekmény jelentéktelen súlyú, vagy a mulasztást időközben pótolták,
- 2./ eltiltás a származásmegnevezés és a minőségi kategóriára utaló jelölés használatától a hegyközség vagy a borvidék érdekeit súlyosan sértő magatartás, borhamisítás, hamis termékjelölés esetén,
- 3./ pénzbírság kiszabása súlyos vagy ismétlődő esetekben.

d) Ha a cselekmény vagy mulasztás elkövetése óta legalább egy év eltelt, a felelősségre vonásnak nincs helye, kivéve a hamis termékjelölés és a borhamisítás esetét.

e) A kiszabott büntetések igazodjanak a cselekmény súlyához, az ismétlődéshez, a tag személyi körülményeihez.

A választmány az elmarasztalásokat két évig nyilvántartja, hogy ismételt elkövetés esetén súlyosbító tényezőként figyelembe vehesse.

Több cselekmény egyszerre történő elbírálásakor a legsúlyosabbra vonatkozó joghátrányt kell alkalmazni.

f) A büntetés elévülése: Nem lehet végrehajtani a büntetést a kiszabást követő egy év elteltével.

2./ Egyes szabálysértések és büntetések mértéke:

Pénzbírság: magánszemély esetében : 5 e Ft-tól 100 e Ft-ig

gazdálkodó szervezettel szemben 15 e –től 500 e –ig

IV. Rendtartási eljárás

1. Eljárási szabályok:

- a./ Az eredetvédelmet sértő esetek, illetve a rendtartás szabályainak megszegése megállapítására a választmány jogosult.
- b./ A hegyközség tisztségviselői és dolgozói kötelesek a tudomásukra jutott eredetvédelmet sértő eseteket, illetve a rendtartási szabályok megszegésével értésével kapcsolatos eseteket a hegyközség elnökének jelenteni.
- c./ Az elnök minden tudomására jutott szabályszegés esetén köteles kivizsgálni és megállapítani a szabályszegés tényét.
- d./ Az eljárás megindítását köteles az érintettekkel írásban közölni.
- e./ Az eljárás lezárásáig a tag egyéb ügyében az elnök érdemi döntés felfüggesztéséről dönthet.
- d./ A választmány az elnök által előterjesztett tényállás alapján határozza meg a büntetés módját és mértékét, a jogsértővel szembeni fellépés egyéb módját.
- e./ Hatáskör és illetékesség nélkül eljárás nem kezdeményezhető. Bármilyen személyi érintettség esetén az eljárásból a választmányi tagot ki lehet zárni.
- f./ Az eljárás indokolt esetben rövid úton megszüntethető, felfüggeszhető, félbeszakítható, de egy éven belül minden esetben befejezendő.
- g./ Tárgyalás csak határidőre kitzúzve, az idézett személy idézeti minőségét meghatározó idézéssel tartható meg. A tárgyalásról jegyzőkönyvet kell felvenni.
- h./ Az eljárás tárgyalás nélkül is lefolytatható, ha a tényállás tisztázott és az érintett beismerte a szabálysértést.

2. A határozat felülvizsgálata

- a./ A jogsértő testületi határozat felülvizsgálatát a Hegyközségi szervezet bármely tagja kérheti a törvényszéktől.
- b./ A választmánynak Rendtartási ügyben hozott határozata felülvizsgálatát az a tag kérheti, akinek jogát vagy jogos érdekét a határozat sérti.
- c./ Perindítás előtt a sérelmet szenvedett tag köteles a jogsértést bejelenteni a határozat meghozatalától számított 15 napon belül az Ellenőrző Bizottságnak, amely további 15 napon belül állást foglal, és erről a tagot, valamint a határozatot hozó testületet írásban értesíti.
- d./ A keresetet az Ellenőrző Bizottság állásfoglalása kézhezvételétől számított 30 napon belül a sérelmes döntést hozó Hegyközségi szervezet ellen, kell megindítani. A keresetindításra nyitva álló határidő jogvesztő. A keresetindításnak halasztó hatálya nincs, a törvényszék azonban a határozat végrehajtását felfüggesztheti.
- e./ A törvényszéki eljárására egyebekben a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
- f./ A választmány szabálysértés vagy bűncselekmény észlelése / gyanúja esetén köteles a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnál feljelentést tenni.

3. Eljárással kapcsolatos költségek viselése

- a./ Az eljárás igazolt költségeit az eljárásba vont személy viseli, amennyiben a felelőssége beigazolódott.

b./Bejelentésre indult eljárás esetén a bejelentőt terheli az eljárás költsége, amennyiben az eljárásba vont személy ártatlansága igazolódik.

A Borvidéki Rendtartást - változásokkal egységes szerkezetben - a Balaton-felvidéki Borvidék Hegyközsége, 2014. március 24-én, a 9/2014..számú közgyűlési határozatával elfogadta.

Lesencetomaj, 2014. március 24.

Németh Iván sk.
elnök